

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ..... (๑๕ ชั่วโมง)
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เวลา ๑ ชั่วโมง
สอนวันที่ ..... โรงเรียนบ้านสบป่าด

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑.๓.๑ สามารถอ่านอย่างมีสมรรถภาพและอ่านได้เร็วยิ่งขึ้น เข้าใจ วงคำศัพท์ กว้างขวางขึ้น สามารถใช้บริบทการอ่านสร้างความเข้าใจการอ่านและใช้แหล่งความรู้พัฒนา ประสิทธิภาพและความรู้กว้างขวางขึ้น

มาตรฐาน ท ๔.๑.๓.๑ สามารถใช้ภาษาแสดงความคิดเห็นด้วยภาษาและกิริยาท่าทางที่สุภาพ ใช้คำ ราชาศัพท์ได้ถูกต้องตามฐานะของบุคคล คิดไตร่ตรองและลำดับความคิดก่อนพูดและเขียน

๒. สาระสำคัญ

การจับใจความสำคัญจากการอ่านมีความจำเป็น และสำคัญ บทอ่านทั่วไปจะประกอบด้วยย่อหน้า แต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญ ประโยคประกอบ และประโยคประกอบย่อย เป็นส่วนขยาย เพื่อให้เนื้อเรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น

๓. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนอ่านข้อความจากนิทานแล้วสามารถจับใจความสำคัญได้อย่างถูกต้อง โดยใช้ภาษา และถ้อยคำที่สละสลวย

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๔.๑ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ประเภทและคุณค่าของนิทาน
- ๔.๒ นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานได้
- ๔.๓ นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและใช้ถ้อยคำได้สละสลวย ไพเราะ
- ๔.๔ นักเรียนมีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา
- ๔.๕ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย

๕. สารการเรียนรู้

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

๖. ผลงาน / ชิ้นงาน / ร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้

๖.๑ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

๖.๒ ใบงานที่ ๑.๑ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่อง กระต่ายกับเต่า

๖.๓ ใบงานที่ ๑.๒ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่อง เสริมจู้เจ้าเล่ห์

๖.๔ ใบงานที่ ๑.๔ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่อง หมากขันท่า

๖.๕ ใบงานที่ ๑.๕ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่อง แม่กบกับวัว

๗. กระบวนการเรียนรู้ / เทคนิควิธีการ

๗.๑ กระบวนการฝึกทักษะปฏิบัติ

๗.๒ กระบวนการแก้ปัญหา

๗.๓ การเรียนรู้ด้วยตนเอง

๘. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. นักเรียนและครูทักทายกัน และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

๒. สนทนาซักถามเกี่ยวกับนิทานต่าง ๆ ว่านักเรียนรู้จักและเคยได้ฟังหรืออ่านมาว่านักเรียนรู้จักนิทานเรื่องใดบ้าง

ขั้นสอน

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ จำนวน ๓๐ ข้อ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของตนเองก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. นักเรียนอ่านแผนภูมิข้อความที่แสดงถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความ

๓. อธิบายวิธีการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบ O K 4 R ที่มีทั้งหมด ๖ ขั้นตอน คือ อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) หาใจความสำคัญแล้วตั้งคำถาม (Key Idea) อ่านเพื่อตอบคำถาม (Read) การระลึกว่าสิ่งที่อ่านไปแล้วจำได้มากน้อยเพียงไร (Recall) การสะท้อนความคิดหรือขยายความคิดจากเดิม (Reflect) และการทบทวนเรื่องที่อ่านใหม่ (Review)

๔. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๑.๑ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับนิทาน เพื่อให้เข้าใจในความหมาย ลักษณะและส่วนประกอบของนิทาน

๕. นักเรียนออกมารับใบงานที่ ๑.๑ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง กระจ่าง กับเต่า
ใบงานที่ ๑.๒ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง เศรษฐีเจ้าเล่ห์ และใบงานที่ ๑.๓ การอ่าน
จับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง หมากขี้คำ

๖. นักเรียนทำใบงานที่ได้รับ เมื่อเสร็จแล้วนักเรียนช่วยกันเฉลยภายในห้อง
ชั้นสรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ วิธีการสรุปใจความสำคัญของข้อความ นักเรียนต้อง จับ
ประเด็นให้ได้ ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไหร่

๒. นักเรียนรับใบงานที่ ๑.๔ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง แม่กบกับวัว กลับไปทำ
เป็นการ์ตูน นำมาส่งในชั่วโมงถัดไป

๕. สื่อการเรียนการสอน

๕.๑ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

๕.๒ แผนภูมิข้อความแสดงขั้นตอนการอ่านจับใจความ

๕.๓ ใบความรู้ที่ ๑.๑ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับนิทาน

๕.๔ ใบงานที่ ๑.๑ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่อง กระจ่างกับเต่า

๕.๕ ใบงานที่ ๑.๒ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่อง เศรษฐีเจ้าเล่ห์

๕.๖ ใบงานที่ ๑.๓ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่อง หมากขี้คำ

๕.๗ ใบงานที่ ๑.๔ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเรื่อง แม่กบกับวัว

๑๐. การวัดผลและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
๑. ด้านความรู้	๑.๑ แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน ๑.๒ ตรวจใบงานที่ ๑.๑ - ๑.๔	๑.๑ แบบบันทึกคะแนน แบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ก่อนเรียน ๑.๒ แบบบันทึกผลการ ตรวจใบงาน	๑. ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๗๐
๒. ด้านทักษะ	๒. สังเกตพฤติกรรมการ ทำงาน	๒. แบบประเมิน พฤติกรรมการทำงาน	๒. ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๗๐

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
๓. ด้านพฤติกรรม	๓. สังเกตพฤติกรรม การเรียน	๓. แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียน	๓. ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๗๐

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	๔	๑๖-๒๐	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
ระดับคุณภาพ	๓	๑๑-๑๕	คะแนน	หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ	๒	๖-๑๐	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
ระดับคุณภาพ	๑	๑-๕	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

๑๑. บันทึกการตรวจสอบ / ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(นายกฤตวิทย์ ใจคำลือ)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านสบป่าด

แบบบันทึกคะแนน
 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน
 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนที่ได้ (เต็ม ๓๐ คะแนน)	หมายเหตุ
๑			
๒			
๓			
๔			
๕			
๖			
๗			
๘			
๙			
๑๐			
๑๑			
๑๒			
๑๓			
๑๔			
๑๕			
๑๖			
๑๗			
๑๘			
๑๙			
๒๐			
	รวมทั้งสิ้น		
	เฉลี่ย		
	เฉลี่ยร้อยละ		

แบบบันทึกผลการตรวจใบงาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

ที่-	ชื่อ - สกุล	ใบงานที่ ๑.๑	ใบงานที่ ๑.๒	ใบงานที่ ๑.๓	ใบงานที่ ๑.๔	หมายเหตุ
๑						
๒						
๓						
๔						
๕						
๖						
๗						
๘						
๙						
๑๐						
๑๑						
๑๒						
๑๓						
๑๔						
๑๕						
๑๖						
๑๗						
๑๘						
๑๙						
๒๐						
	รวมทั้งสิ้น					
	เฉลี่ย					
	เฉลี่ยร้อยละ					

เกณฑ์การประเมินผลพฤติกรรมการทำงาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

รายการ	ระดับ ๔	ระดับ ๓	ระดับ ๒	ระดับ ๑
๑. นักเรียนสามารถบอกความหมายของนิทานได้	บอกความหมายของนิทานได้ครบถ้วนสมบูรณ์	บอกความหมายของนิทานได้ ๓ ใน ๔ ส่วน	บอกความหมายของนิทานได้ ๒ ใน ๔ ส่วน	ไม่สามารถบอกความหมายของนิทานได้
๒. นักเรียนสามารถบอกประเภทของนิทานได้	บอกประเภทของนิทานได้ครบถ้วนสมบูรณ์	บอกประเภทของนิทานได้ ๓ ใน ๔ ส่วน	บอกประเภทของนิทานได้ ๒ ใน ๔ ส่วน	ไม่สามารถบอกประเภทของนิทานได้
๓. นักเรียนสามารถบอกคุณค่าของนิทานได้	บอกคุณค่าของนิทานได้ครบถ้วนสมบูรณ์	บอกคุณค่าของนิทานได้ ๓ ใน ๔ ส่วน	บอกคุณค่าของนิทานได้ ๒ ใน ๔ ส่วน	ไม่สามารถบอกคุณค่าของนิทานได้
๔. นักเรียนสามารถจับใจความจากนิทานได้ถูกต้อง	สามารถจับใจความจากนิทานได้ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ดีมาก	สามารถจับใจความจากนิทานได้ถูกต้องเนื้อหาขาดไปบางส่วน	สามารถจับใจความจากนิทานได้ แต่เนื้อหาไม่ครบถ้วน	ไม่สามารถจับใจความจากนิทานได้
๕. นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและใช้ถ้อยคำ ได้ไพเราะ สละสลวย	สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและใช้ถ้อยคำ ได้ไพเราะ สละสลวยดีมาก	สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและใช้ถ้อยคำ ได้ไพเราะ สละสลวยดี	สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและแต่ใช้ถ้อยคำ ที่ไม่ไพเราะ สละสลวย	ไม่สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและใช้ถ้อยคำ ที่ไม่ไพเราะ สละสลวย

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

รายการ	ระดับ 4	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
๑. ความรับผิดชอบ	ทำงานเสร็จ ทันเวลาที่กำหนด	ทำงานเสร็จ ทันเวลาเล็กน้อย	ทำงานเสร็จช้า เล็กน้อย	ทำงานไม่เสร็จ ทันเวลา
๒. มีความสนใจ ตั้งใจในการทำงาน	มีความตั้งใจใน การทำงานให้ เกิดผลดีชวนขวย ช่วยงานอย่าง สม่ำเสมอ	มีความตั้งใจ ต้องการทำงานให้ เกิดผลดี	มีความตั้งใจ ต้องการทำงานให้ เกิดผลดีเป็น บางครั้ง	ไม่ตั้งใจทำงาน
๓. มีความซื่อสัตย์ อดทน สะอาด รอบคอบ	๑. มีความซื่อสัตย์ ๒. มีความอดทน ๓. ทำงานสะอาด ๔. มีความ รอบคอบในการ ทำงาน	บกพร่องเกณฑ์ใด เกณฑ์หนึ่ง ใน เกณฑ์หน้าข้อ 1-4	บกพร่องเกณฑ์ข้อ ใดข้อหนึ่งใน เกณฑ์หน้าในข้อ 1-4 ตั้งแต่ 2 เกณฑ์ ขึ้นไป	บกพร่องเกณฑ์ใน ข้อ 1-4 ตั้งแต่ 3 เกณฑ์ขึ้นไป
๔. ให้ความร่วมมือ ในการทำงาน	ให้ความร่วมมือใน การทำงานเป็น อย่างดี	ให้ความร่วมมือใน การทำงานเป็น บางส่วน	ให้ความร่วมมือใน การทำงานบ้าง เล็กน้อย	ไม่ให้ความร่วมมือ ในการทำงานเลย
๕. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และคอย ช่วยเหลือให้ คำแนะนำเพื่อนที่ ทำงานไม่ได้	มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และคอย ช่วยเหลือเพื่อนที่ ทำงานไม่ได้แต่ไม่ สามารถให้ คำแนะนำที่ดี	มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่แต่ไม่ สามารถช่วยเหลือ เพื่อนที่ทำงาน ไม่ได้และ ไม่สามารถให้ คำแนะนำที่ดีได้	ไม่มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ไม่สามารถ ช่วยเหลือเพื่อนที่ ทำงานไม่ได้และ ไม่สามารถให้ คำแนะนำที่ดีได้

ใบความรู้ที่ ๑.๑

ความรู้เกี่ยวกับนิทาน

จุดประสงค์ : นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ประเภทและคุณค่าของนิทาน

คำว่า นิทาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายไว้ว่า “นิทาน น. เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก นิทานอีสป”

นิทานเป็นคำศัพท์ภาษาบาลี มีความหมายว่า คำเล่าเรื่อง

ส่วนนักคติชนวิทยาให้ความหมายว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาจนกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ (การเล่าสืบต่อกันมาโดยใช้วาจา) บางส่วนได้รับการบันทึกไว้บ้างแล้ว

นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมา มุ่งให้เห็นความบันเทิงแทรกแนวคิด คติสอนใจ จนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยอย่างหนึ่ง อาจเรียกนิทาน พื้นบ้าน นิทานพื้นเมือง นิทานชาวบ้าน เป็นต้น

ประเภทของนิทาน

นิทานแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้

๑. เทวปกรณัมหรือเทพปกรณัม กล่าวถึง โลก จักรวาล เทวดา กำนินคมนุษย์และสัตว์ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของเทวดาและผู้ครองแผ่นดินมีอยู่บ้าง เช่น เรื่องเมขลา รามสูร จันทคราส สุริยคราส ฯลฯ

๒. นิทานศาสนา มีจุดมุ่งหมายในการสั่งสอนศีลธรรมแก่ประชาชน เน้นแนวทางประพฤติปฏิบัติ สร้างค่านิยมและบรรทัดฐานทางอ้อมให้แก่สังคม เรื่องราวเกี่ยวกับนรกสวรรค์ หรือเรื่องราวของบุคคลที่ศักดิ์สิทธิ์ในศาสนา โคร่งเรื่องจะยึด

พระพุทธศาสนาเป็นสำคัญ เช้า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว นิทานศาสนาของไทยจะมีที่มาจากพุทธประวัติ เช่น นิทานชาดก เป็นต้น

๓. นิทานคติ คติ หมายถึง แนวทาง แบบอย่าง แนวคิดที่ปรากฏในนิทาน คือคุณค่าของจริยธรรม และผลแห่งการประกอบกรรมดีกรรมชั่ว กรรมดีที่นำผลดีมาให้ ส่วนกรรมชั่วที่นำผลชั่วมาให้ นิทานคติมักชี้ให้เห็นผลดีผลร้ายของกรรมในตอนท้ายเรื่องเสมอ

๔. นิทานมหัศจรรย์หรือเทพนิยาย เป็นนิทานเกี่ยวกับเวทมนตร์ฟ้า หรือเป็นเรื่องราวที่มหัศจรรย์เหนือธรรมชาติ

๕. นิทานชีวิต มีลักษณะเป็นเรื่องที่เคยเกิดขึ้นจริง นิทานชีวิตจะดำเนินเรื่องอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงมากกว่านิทานชนิดอื่น เช่น พระลอ ไกรทอง ขุนช้างขุนแผน

๖. นิทานประจําถิ่น มักเป็นเรื่องแปลกซึ่งเชื่อว่าเคยเกิดขึ้นจริง ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่ง ตัวละครและสถานที่บ่งไว้ชัดเจน อาจเป็นเรื่องของบุคคล ในประวัติศาสตร์

๗. นิทานอธิบายเหตุ เป็นเรื่องทีอธิบายถึงกำเนิด หรือความเป็นมาของสิ่งที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ

๘. นิทานเรื่องสัตว์ เป็นเรื่องที่สัตว์เป็นตัวเอก โดยทั่วไปมักแสดงให้เห็นความฉลาดของสัตว์ชนิดหนึ่ง และความโง่เขลาของสัตว์อีกชนิดหนึ่ง

๙. นิทานเรื่องผี มีผีเป็นตัวเอกของเรื่อง เรื่องเล่าเกี่ยวกับผีนี้สะท้อนให้เห็นความเชื่อในเรื่องวิญญาณ และเรื่องภูตผีของคนไทย ผีในเรื่องที่เล่ามีทั้งผีดีให้ความช่วยเหลือ หรือคุ้มครอง และผีร้ายที่คอยหลอกหลอน รังความคน

๑๐. นิทานตลก มักจะมีขนาดโครงเรื่องไม่ซับซ้อน ตัวละครอาจเป็นมนุษย์หรือสัตว์ก็ได้ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ความไม่น่าเป็นไปได้ต่างๆ

คุณค่าของนิทาน

นิทานมีคุณค่าหลายประการคือ

๑. ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
๒. ช่วยกระชับความสัมพันธ์
๓. ช่วยเสริมสร้างจินตนาการ
๔. ให้ข้อคิดและคติเตือนใจ
๕. ช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีต

ค่านิยมที่ปรากฏอยู่ในนิทานประเภทต่างๆ

ค่านิยม หมายถึง วิธีจัดรูปพฤติกรรมของมนุษย์ที่ฝังแน่นอยู่ในตัวคน และเป็นสิ่งที่เรายึดถือปฏิบัติกันต่อๆ มา หรืออาจหมายถึง การยอมรับนับถือและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คนหรือกลุ่มคนที่มีอยู่ต่อสิ่งต่างๆ ค่านิยมที่ปรากฏอยู่ในนิทานอาจสรุปได้ดังนี้

๑. ความขยัน
๒. ความกตัญญู
๓. ความไม่โลภ
๔. ความมีปียวาจา
๕. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
๖. ความอดทนอดกลั้น
๗. การเชื่อฟังผู้ใหญ่ บิดามารดา หรือผู้อาวุโส
๘. การยกย่องผู้มีวิชาความรู้และความเป็นคนฉลาดหลักแหลม
๙. การให้อภัยกัน

ที่มา : ก่อเกียรติ อภิชาติกุล. ความรู้เกี่ยวกับนิทาน. กรุงเทพฯ : ชารอักษร, ๒๕๔๕.

ใบงานที่ ๑.๑
การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน
เรื่อง กระจ่ายกับเต่า

จุดประสงค์ : นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานได้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของนิทานที่กำหนดให้ จับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

กระจ่ายตัวหนึ่งหลงทะนงในฝีเท้าของตนว่าสามารถวิ่งได้รวดเร็วดุจสายลม ในป่าที่อาศัยอยู่ไม่มีสัตว์ตัวใดสามารถเอาชนะมันได้ วันหนึ่งพบเต่าคลานตัวมเตี้ยมผ่านหน้าไป กระจ่ายจึงกล่าววาจาเยาะเย้ยด้วยความกึกคะนอง “มัวแต่คลานเชื่องช้า อยู่แบบนี้เมื่อไหร่จะไปถึง

จุดหมายปลายทางเล่าเพื่อน อย่างเจ้านี้ช้าต่อให้คลานล่องหน้าไปก่อนสักครึ่งวันก็คงวิ่งตามทัน”

“ไม่ต้องต่อให้ช้าหรอก” เตารู้สึกไม่พอใจ “กระจ่ายขี้โม้อย่างเจ้าไม่เห็นว่าจะเก่งกาจตรงไหน ไม่เชื่อเรามาลองวิ่งแข่งกันก็ได้”

“ว่าไงนะ” กระจ่ายแทบไม่เชื่อหูตัวเอง “เจ้านะหรือกล้าท้าแข่งกับข้า ฮะ...ฮะ...ฮะ..” กระจ่ายยื่นหัวเราะจนท้องแข็ง พอดีหมาจึงจอกเดินผ่านมา ทั้งสองจึงเชิญให้เป็นกรรมการตัดสิน

เมื่อเริ่มการแข่งขัน กระจ่ายวิ่งออกจากจุดเริ่มต้นด้วยความเร็วสุดฝีเท้า ครั้นถึงกลางทางลองเหลียวกลับไปมองข้างหลังไม่เห็นแม้แต่เงาของกลุ่มแข่ง เจ้ากระจ่ายจึงละล่าใจแวะเข้าไปนอนกระดิกขาเล่นที่ได้ร่มไม้ใหญ่

“หลับเอาแรงสักงีบดีกว่า” กระจายทำท่าบิ๊ดจี้เกียด “เอาไว้พอเจ้าหลังตุงมาถึง
แถวนี้ ค่อยตื่นขึ้นมาตื่นระบำไปรอบ ๆ ตัวมันจนกว่าจะถึงเส้นชัย”

สายลมเย็นพัดโชยเฉื่อยฉิว ไม่นานนักเจ้ากระจายผู้ประมาทก็เผลอหลับไป
จริง ๆ ฝ่ายเต่ายังคงคลานตัวมเตี้ยม ๆ อย่างไม่ย่อท้อ โดยมีเพื่อนสัตว์ป่าเดินทางส่ง
เสียงเชียร์เพื่อให้กำลังใจ เนื่องจากทุกตัวต่างซังน้ำหน้าเจ้ากระจาย จี้คุยกเว้นแต่
ตอนผ่านต้นไม้ซึ่งเจ้ากระจายกำลังหลับฝันหวานอยู่เท่านั้นที่สัตว์ทุกตัวต่างพากัน
เงียบเสียง

เจ้ากระจายสะดุ้งตื่นขึ้นมาเมื่อได้ยินเสียงไซโยโห่ร้อง เห็นรอยเท้าสัตว์ต่างๆ
มากมายบนทางที่ใช้แข่งขันรู้สึกผิดสังเกต มันรีบวิ่งไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว อึดใจ
ต่อมาจึงเห็นคู่แข่งของมันกำลังจะคลานเข้าสู่เส้นชัย เจ้ากระจายออกแรงวิ่งสุดฝีเท้า
แต่ก็สายไปแล้ว พวกสัตว์ป่าต่างห้อมล้อมเข้าไปแสดงความยินดีกับเต่าตัวแรกที่
สามารถเอาชนะกระจายได้ในการวิ่งแข่งขัน เป็นตำนานเล่าขานสืบต่อกันมาจนถึง
ทุกวันนี้

๑. ในเรื่องสัตว์ทั้งสองชนิดได้ทำอะไร .....

๒. เจ้าหลังตุง หมายถึงใคร .....

๓. เพราะเหตุใดกระจายจึงได้เป็นผู้แพ้ .....

๔. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร .....

๕. นิทานเรื่องนี้เป็นนิทานประเภทใด .....

เฉลยใบงานที่ ๑.๑
การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน
เรื่อง กระท่ายกับเต่า

๑. ในเรื่องสัตว์ทั้งสองชนิดได้ทำอะไร .....วิ่งแข่งกัน.....
  ๒. เจ้าหลังตุ้ง หมายถึงใคร .....เต่า.....
  ๓. เพราะเหตุใดกระท่ายจึงได้เป็นผู้แพ้ .....เพราะกระท่ายประมาท ชะล่าใจ
.....ว่าไม่มีใครที่จะเอาชนะตนเองได้และเต่ามีความพยายาม.....
  ๔. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร .....การทำอะไรควรทำด้วยความระมัดระวัง
.....ไม่ควรประมาทและความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น.....
  ๕. นิทานเรื่องนี้เป็นนิทานประเภทใด .....นิทานเรื่องสัตว์หรือนิทานคติ.....
- .....

ใบงานที่ ๑.๒

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

เรื่อง เศรษฐีเจ้าเล่ห์

จุดประสงค์ : นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานได้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของนิทานที่กำหนดให้นี้ จับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

เศรษฐีคนหนึ่งชอบใจลูกสาวชานายากไร้เขาเชิญชานากับลูกสาวไปที่สวนในคฤหาสน์ของเขาเป็นสวนกรวดกว้างใหญ่ที่มีแต่กรวดสีดำกับสีขาว เศรษฐีบอกชานาน่าว่า “ท่านเป็นหนี้สินจำนวนมากหนึ่ง แต่หากท่านยกลูกสาว ให้ข้าจะยกเลิกหนี้สินทั้งหมดให้” ชานาน่าไม่ตกลง

เศรษฐีบอกว่า “ถ้าเช่นนั้นเรามาพนันกันดีไหม ข้าจะหยิบกรวดสองก้อนขึ้นมาจากสวนกรวดใส่ในถุงผ้านี้ ก้อนหนึ่งสีดำ ก้อนหนึ่งสีขาว ให้ลูกสาวของท่านหยิบก้อนกรวดจากถุงนี้ หากนางหยิบได้ก้อนสีขาว ข้าจะยกหนี้สินให้ท่านและนางไม่ต้องแต่งงานกับข้า แต่หากนางหยิบได้ก้อนสีดำ นางต้องแต่งงานกับข้า และแน่นอน ข้าจะยกหนี้ให้ท่านด้วย” ชานาน่าตกลง

เศรษฐีหยิบกรวดสองก้อนใส่ในถุงผ้า หญิงสาวเหลือบไปเห็นว่ากรวดทั้งสองก้อนนั้นเป็นสีดำ เธอจะอย่างไร หากเธอไม่เปิดโปงความจริงก็ต้องแต่งงานกับเศรษฐีใจโกง หากเธอเปิดโปงความจริงเศรษฐีย่อมเสียหน้า และยกเลิกเกมนี้แต่บิดาของเธอก็จะยังคงเป็นหนี้เศรษฐีต่อไปอีกนาน

ลูกสาวชานาน่าเอื้อมมือลงไปหยิบกรวดขึ้นมาหนึ่งก้อนพลันเธอปล่อยกรวดในมือร่วงลงสู่พื้นกลิ้งหายไปสีดำและขาวของสวนกรวด เธอมองหน้าเศรษฐีเอ่ยว่า “ขอภัยที่ข้าพลั้งเผลอปล่อยหินร่วงหล่นแต่ไม่เป็นไรในเมื่อท่านใส่

กรวดสีขาวยกกับสีดำอย่างละหนึ่งก้อนลงไปในถุงนี้ตั้งนั้นเมื่อเราเปิดถุงออกดูสีกรวด
ก้อนที่เหลือ ก็ย่อมรู้ทันทีว่า กรวดที่เข้าหีบไปเมื่อครู่เป็นสีอะไร” ที่ก้นถุงเป็นกรวด
สีดำ

“...ดังนั้นกรวดก้อนที่เข้าทำตกย่อมเป็นสีขาว”

ชาวนาพื้นสภาพลูกหนี้และลูกสาวไม่ต้องแต่งงานกับเศรษฐีซีโงคนนั้น

๑. เศรษฐีได้พาชาวนาและลูกสาวไปที่แห่งใด .....

.....

๒. เศรษฐีได้ตั้งเงื่อนไขการพนันกับชาวนาสองข้อ คือ .....

.....

.....

๓. ความจริงแล้วในถุงผ้ามีก้อนกรวดสีใดบ้าง .....

๔. เพราะเหตุใดลูกสาวชาวนาจึงไม่เปิดโปงความจริงว่าเศรษฐีนั้นเล่นไม่ซื่อ

.....

๕. สุดท้ายแล้วชาวนายังคงเป็นหนี้เศรษฐีและลูกสาวต้องตกแต่งงานกับเศรษฐี
หรือไม่ เพราะเหตุใด .....

.....

๖. นิทานเรื่องนี้เป็นนิทานประเภทใด .....

๗. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร .....

.....

เฉลยใบงานที่ ๑.๒

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

เรื่อง เศรษฐีเจ้าเล่ห์

๑. เศรษฐีได้พาขานาและลูกสาวไปที่แห่งใด .....สวนในคฤหาสน์ของเขาซึ่งเป็นสวนกรวดกว้างใหญ่ที่มีแต่กรวดสีดำกับสีขาว.....
๒. เศรษฐีได้ตั้งเงื่อนไขการพนันกับขานาสองข้อ คือ .....หากหยิบได้กรวด สีขาวจะยกหนี้สินให้และลูกสาวไม่ต้องแต่งงานกับเศรษฐี แต่หากหยิบได้ก้อนสีดำ ลูกสาวจะต้องแต่งงานกับเศรษฐีและจะยกหนี้ให้.....
๓. ความจริงแล้วในถุงผ้ามีก้อนกรวดสีใดบ้าง .....สีดำทั้งสองก้อน.....
๔. เพราะเหตุใดลูกสาวขานาจึงไม่เปิดโปงความจริงว่าเศรษฐีนั้นเล่นไม่ซื่อ เพราะหากเปิดโปงความจริงเศรษฐีย่อมเสียหน้า และยกเลิกเกมนี้แต่บิดาของเธอก็จะยังคงเป็นหนี้เศรษฐีต่อไปอีกนาน.....
๕. สุดท้ายแล้วขานายังคงเป็นหนี้เศรษฐีและลูกสาวต้องตกแต่งงานกับเศรษฐีหรือไม่ เพราะเหตุใด .....ไม่ เพราะ ความฉลาด รอบคอบและไตร่ตรองจนพบทางออกของลูกสาว.....
๖. นิทานเรื่องนี้เป็นนิทานประเภทใด .....นิทานคติสอนใจ.....
๗. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร .....ทุกปัญหามีทางแก้และให้ทุกแก่ท่านทุกซ์นั้นถึงตัว.....

ใบงานที่ ๑.๓

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

เรื่อง หมาขนดำ

จุดประสงค์ : นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานได้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของนิทานที่กำหนดให้จับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องแล้วตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบ ที่ถูกต้อง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีนายพรานคนหนึ่งได้เลี้ยงหมาตัวเมียไว้ หนึ่งตัว ในย่านนั้นไม่มีหมาตัวผู้เลย วันหนึ่งแม่หมาเกิดตั้งท้องขึ้นมา นายพรานเกรงจะถูกชาวบ้านครหาว่ามีเมียเป็นหมา จึงคิดจะกำจัดแม่หมา บ้านของนายพรานเป็นบ้านเสาสูงแบบเรือนต้นไม้ ราวบันไดปลดเก็บขึ้นไว้ บนเรือน เพื่อป้องกันมิให้สัตว์ร้ายขึ้นไปทำร้ายชีวิตคนบนบ้านได้ เช่นวันหนึ่ง นายพรานปลดบันไดบ้านเก็บไว้บนบ้านโดยทิ้งแม่หมาไว้ข้างล่าง โดยหวังที่จะให้เสือมาคาบแม่หมาเอาไปกิน แม่หมาก็วิ่งหนีไปถึงคอยผาสามเส้าริมคอย วัดม่วงคำ (อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง) แล้วคลอคลุกแฝดเป็นเด็กสาวน่ารัก สองคน ลูกสาวฝาแฝดโตเป็นสาว คนพี่ชื่อนางเจตะกา คนน้องชื่อนางบัวตอง กิตติศัพท์ความงามของหญิงสาว ทั้งสองกระฉ่อนไปถึงในเมือง

เมื่อพระยาเจ้าเมืองทราบข่าว ปราบปรามจะได้ธิดาแฝดไปเป็นมเหสี ก็ไปปรับสองธิดาแฝดที่คอยผาสามเส้าขณะที่แม่หมาไม่อยู่ ธิดาแฝดบัวตองผู้น้องแสดงความเสียใจร้องไห้คร่ำครวญถึงแม่หมา ส่วนผู้พี่มีที่ท่าต้นเต็งที่มีวาสนาจะได้เข้าไปอยู่ในวัง พระยาเจ้าเมืองได้สร้างปราสาทสองหลังให้นางเจตะกาและนางบัวตองอยู่คนละหลัง

ฝ่ายแม่หมาเมื่อกลับมา ก็พบว่าลูกสาวหายไป แม่หมาก็เห่าหอนและตะกุยหน้าผาจนเป็นรอยคล้ายเล็บเท้าฝังในเนื้อหินผาที่ชาวบ้านเรียกว่ารอยตีนหมาจนคำร้องให้หาลูกสาว มาจนทุกวันนี้

พระอินทร์เวทนาแม่หมาจึงเนรมิตให้แม่หมาพูดได้ แม่หมาจึงเดินทางติดตามหาลูกสาวถึงในเมือง แม่หมาได้ถามไล่ชาวบ้านมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งมาถึงปราสาทของนางเจตะกา ทหารได้ซักถามแม่หมาว่ารู้จักและเกี่ยวข้องกับนางเจตะกาอย่างไร แม่หมาก็บอก่านางเจตะกาเคยเป็นนายเก่ามาก่อน ครั้นเมื่อทหารนำความมาแจ้งแก่นางเจตะกา นางเจตะกาก็กลัวว่าจะอับอายที่มีแม่เป็นหมา จึงสั่งให้ทหารทำร้ายแม่หมาจนได้รับบาดเจ็บวิ่งหนีไป

แม่หมาได้รับบาดเจ็บก็วิ่งมาถึงปราสาทนางบัวตอง นางบัวตองรีบวิ่งมารับแม่หมานำเข้าไปในปราสาทเพื่อเยียวยารักษา ให้ข้าวให้น้ำแก่แม่หมา นางบัวตองได้ทูลขอหีบขนาดใหญ่จากสวามีโดยบอกว่าจะเอาไปขนสมบัติ ที่ผาสามเส้าภายในกำหนดเวลาเจ็ดวัน แต่ในความเป็นจริงแล้ว นางบัวตอง ได้นำหีบไว้เป็นที่ซ่อนของแม่หมาในวัง เมื่อครบเจ็ดวันแล้ว แม่หมาทนพิษบาดแผลไม่ไหวก็สิ้นใจตาย พระอินทร์ได้เนรมิตร่างแม่หมาให้กลายเป็น แก้วแหวนเงินทอง เมื่อพระยาเจ้าเมืองพบว่า มีแก้วแหวนเงินทองเต็มหีบ พระองค์ก็โปรดนางบัวตองเป็นอันมาก พระองค์ก็ให้นางบัวตองไปขนสมบัติ ที่ผาสามเส้าอีกครั้งหนึ่ง นางบัวตองมีความเสียใจที่แม่หมาเสียชีวิต นางจึงคิดจะกระโดดหน้าผาฆ่าตัวตาย บริเวณข้างล่างของหน้าผาเป็นที่อยู่ของยักษ์ ซึ่งป่วยเป็นฝีกลัดหนองเจ็บปวดมาก เมื่อนางบัวตองกระโดดลงไปกระทบกับร่างของยักษ์ทำให้ฝีแตก ยักษ์จึงหายปวดเป็นปลิดทิ้ง ยักษ์จึงมอบทรัพย์สมบัติให้นางบัวตองเป็นอันมาก นางบัวตองจึงนำสมบัติกลับวัง

ฝ่ายนางเจตะกา เมื่อทราบข่าวว่านางบัวตองไปชนสมบัติที่ผาสสามเส้า นางก็รู้สึกอิจฉานางบัวตอง นางจึงอาสาพระยาเจ้าเมืองจะไปชนสมบัติที่ ผาสสามเส้า เมื่อไปถึงผาสสามเส้านางเจตะกาก็กระโดดหน้าผาตามที่นางบัวตองแนะนำ ด้วยความที่นางเจตะกามีบาปหนาฆ่าแม่ของตัวเอง ยักษ์จึงจับนางกินเป็นอาหาร แล้วยักษ์ก็ไล่กินขบวนช้างม้าตายเกลื่อนเป็นจำนวนมาก สถานที่แห่งนี้จึงเรียกว่าโทกหัวช้างในปัจจุบัน (อยู่ในเขตอำเภอเมืองลำปาง)

๑. ในเรื่องหมาได้คลอดลูกออกมาเป็น ลูกสาวฝาแฝด
 ลูกชายฝาแฝด

๒. นิทานเรื่องนี้เป็นนิทานพื้นบ้านของจังหวัดใด จังหวัดตาก
 จังหวัดลำปาง

๓. เมื่อแม่หมาตายไปได้กลายเป็นสิ่งใด ผ้าไหมดินทอง
 แก้วแหวนเงินทอง

๔. ในเรื่องบุคคลใดที่เป็นผู้ที่มีความกตัญญู นางบัวตอง
 นางเจตะกา

๕. บริเวณด้านล่างหน้าผาเป็นที่อยู่ของใคร พญาช้าง
 นางยักษ์

เฉลยใบงานที่ ๑.๓
การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน
เรื่อง หมาขนดำ

๑. ในเรื่องหมาได้คลอดลูกออกมาเป็น ลูกสาวฝาแฝด

ลูกชายฝาแฝด

๒. นิทานเรื่องนี้เป็นนิทานพื้นบ้านของจังหวัดใด จังหวัดตาก

จังหวัดลำปาง

๓. เมื่อแม่หมาตายไปได้กลายเป็นสิ่งใด ผ้าไหมดินทอง

แก้วแหวนเงินทอง

๔. ในเรื่องบุคคลใดที่เป็นผู้ที่มีความกตัญญู นางบัวตอง

นางเจตะกา

๕. บริเวณด้านล่างหน้าผาเป็นที่อยู่ของใคร พญาช้าง

นางยักษ์

ใบงานที่ ๑.๔

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

เรื่อง แม่กบกับวัว

จุดประสงค์ : นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานได้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของนิทานที่กำหนดให้แล้วจับใจความสำคัญ

ของเนื้อเรื่องลงในช่องว่างที่กำหนด

แม่วัวตัวหนึ่งเดินหาอาหารอยู่ในท้องนา บังเอิญพลาดไปเหยียบเอาพวกลูกกบเข้า ลูกกบส่วนใหญ่ถูกเหยียบตายเกือบหมด เหลือรอดมาตัว เดียว วิ่งหนีมาหาแม่ ตัวสั้นงั้นกบอกกับแม่ของมันว่า "ฉันได้เห็นสัตว์ ประหลาดตัวใหญ่เบือเรื่อทีเดียวตัวมันใหญ่โตเหมือนภูเขามีเขาอยู่บนหัวมีหางยาว กีบเท้าของมันแยกออกมาเป็นสองซีก มันเป็นตัวอะไรก็ไม่รู้ ใหญ่มหึมา เหยียบ พวกพี่น้องตายหมด เหลือแต่ข้ารอดมา" แม่กบถามว่า " ตัวมันโต ขนาดไหนละ?" ว่าแล้วก็พองตัว ให้ลูกดู ลูกกบก็ตอบว่าใหญ่กว่านั้น แม่กบก็พยายามเบ่งตัวให้พอง ขึ้นอีก ลูกก็ว่าโตยังไม่เท่าสัตว์ตัวนั้น แม่กบก็ยิ่งพองตัวขึ้นอย่างสุดฤทธิ์

แล้วถามลูกอีกว่า " ขนาดนี้โตไหม?" ลูกก็ตอบ ตามเดิมว่า " ยังใหญ่กว่านั้น
ถึงแม้ว่าแม่จะพองตัวจนพุงแตกก็ยังไม่โตครึ่งของ สัตว์ตัวนั้นเลย..กรุณาอย่าถึง
ขนาดทำร้ายตัวเองเลยแม่?" แม่ก็ยังไม่หายสงสัยใน
ใหญ่โตของสัตว์ตัวที่ลูกของมันพูดนั่นเอง ดังนั้นแม่ก็
ลมหายใจจนสุดเท่าที่มันจะทำได้ เบ่ง เบ่ง แล้วก็เบ่ง จน
มันพองขึ้นพองขึ้น และพองขึ้น แล้วมันก็พูดว่า "แม่
เหลือเกินว่า สัตว์ตัวนั้นคงไม่ใหญ่ไปกว่านี้หรอก..." พูด
ตัวมันก็แตกระเบิด (ดังโป๊ะ)

ความ
จึงสุด
ตัวของ
มันใจ
ถึงแค่นี้

สรุปใจความสำคัญของนิทาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้

.....

เฉลยใบงานที่ ๑.๔
การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน
เรื่อง แม่กบกับวัว

 สรุปใจความสำคัญของนิทาน

.....

.....

.....(อยู่ในคุลยพินิจของครูผู้สอน).....

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “ตนต้องรู้จักประมาณตนเอง”

